

Izhaja vsakega
15. v mesecu.
Stane na leto
8 K. Uredništvo
in upravnništvo
Celje, Stross-
majerjeva ul. 1.
Rokopisi se ne
vračajo. — Na-
ročnina se po-
šilja »Zadružni
Zvezi« v Celju.

ZADRUGA

LIST ZA ZADRUŽNIŠTVO IN KMETIJSTVO
LAST IN GLASILO ZADRUŽNE ZVEZE V CELJU

Cene inseratom
po dogovoru. —
Interurb. telefon
štev. 3. Poštno-
hranilnični ra-
čun štev. 10.415.
Ponatisi so do-
voljeni le, ako
se navede vir.
— Reklamacije
glede lista so
poštne proste.

VABILO

na

REDNI OBČNI ZBOR

ZADRUŽNE ZVEZE V CELJU

registrovane zadruge z omejeno zavezo

v nedeljo, dne 3. aprila 1921 ob 10. uri dopoldne
v mali dvorani Narodnega doma v Celju.

□□

DNEVNI RED:

1. Pozdrav predsednika.
2. Čitanje in odobrenje zapisnika zadnjega občnega zbora.
3. Poročilo načelstva in nadzorstva o poslovanju v letu 1920.
4. Sklepanje o računskem zaključku za leto 1920 in o uporabi čistega dobička.
5. Določitev prispevkov za revizijo in v pomožni zaklad.
6. Razni predlogi in nasveti.

Opozarjamo na določbo § 29. zadružnih pravil, ki se glasi: »Vsak zadružnik ima pravico glasovati pri občnem zboru o vseh v § 28. navedenih točkah; vsak delež ima en glas; vendar ne sme imeti noben posamezni udeleženec občnega zbora več kakor sto glasov. Zadrugo zastopa pri občnem zboru njen načelnik ali kak drug pooblaščenec, ki mora biti član dotične zadruge. Vsak pooblaščenec, bodisi načelnik, bodisi kak drug, se mora legitimirati s tozadevnim, v seji načelstva sklenjenim pravičnim pooblastilom ali pa z dotično deležno listino.«

CELJE, dne 15. februarja 1921.

Zadružna Zveza v Celju,

registrovana zadruga z omejeno zavezo.

Dr. Ernest Kalan
član načelstva.

Dr. Anton Božič
predsednik.

Prenočišča. Oni udeleženci občnega zbora, ki želijo dobiti pred ali po občnem zboru prenočišče v Celju, naj to javijo Zadružni Zvezi do četrтка, dne 31. marca 1921.

MILOŠ ŠTIBLER:

Temeljno vprašanje našega zadrugarstva.

Svetovna vojska je zopet jasno pokazala, da je zadruga dete gospodarskih neprilik, pod katerimi ječijo celi narodi ali posamezni deli istih. Predvojna zadruga historija navaja med vzroki za postanek zadrug pred vsemi oderuštvo in vobče dejstvo, da so kapitalno močni pojedinci in njih udruženja skoraj redno skušali izkoriščati gospodarsko slabe ljudi. Vojna sama in dosedanja povojna doba dokazuje isto: Čim večje je bilo gospodarsko pomanjkanje in čim bolj so skušali iz tega pomanjkanja profitirati razni sebični elementi, tem večji odpor je nastal med onimi, ki bi imeli postati žrtev sebičnežev in pomanjkanja. In pri vseh narodih opazujemo, kako so ljudstva zadnja leta v masah iskala pomoč v zadrugah v nadi, da se bode tam mogla najuspešneje braniti proti posledicam vojske vobče, a osobito proti nemoralnemu izkoriščanju od strani raznih sebičnežev. Nevolja je bila izredno velika in tako je tudi število zadrug in zadrugarjev tekom zadnjih let nastalo neobičajno visoko.

Privlačna sila zadruge je radi tega tako velika, ker v njej gospodarsko pridobivanje temelji na jakih moralnih razlogih. Zadruga gospodarskega pridobivanja ne zabranjuje, nego ga celo podpira in pospešuje; bori pa se proti onemu gospodarskemu pridobivanju, ki bi temeljilo na kakoršnekoli gospodarskem izkoriščanju sočloveka. Zadruga ščiti človeka, da bi ga ne mogel izkoriščati kapital, bodisi da je isti zbran v rokah pojedincev, bodisi da je organizovan, odnosno koncentriran v kakoršnihkoli gospodarskih udruženjih. Zadruga se je izkazala doslej kot najuspešnejše borbena sredstvo proti oderuštvo in proti vsakojakim mahinacijam ki so jih pojedinci v življenjski borbi zamislili za gospodarsko izkoriščanje sočloveka v to svrhu, da bi oni sami mogli na škodo sočloveka čim udobneje živeti. Vojna sama in povojna doba

nas je dovoljno seznanila s takimi nemoralnimi mahinacijami.

Zadruga si torej ne stavi v zadatek samo pospeševati gospodarsko pridobivanje poedinca, osobito gospodarsko slabega poedinca, nego ona se istodobno bori tudi za moralnejši način gospodarskega udejstvovanja. Kakor sama ščiti zadrugarja proti gospodarskemu izkoriščanju, tako zahteva tudi od zadrugarja, da ne sme gospodarsko izkoriščati svojega bližnjega. Gospodarsko izkoriščanje sočloveka smatra se v zadrugarstvu kot nekaj nepoštenega, nemoralnega, kot nekaj nezdržljivega z veličanstvom prosvitljenega človeka. Ono (gospodarsko izkoriščanje) je osnovni vzrok za vso nezadovoljnost in s tem tudi za vse socialne pokrete, ki jih danes opazujemo širom celega kulturnega sveta. Mnogi so že nastopili v borbo proti tej nemorali, ali v praktičnem gospodarskem življenju samem je bila doslej edinole zadruga, ki je skušala gospodarsko pridobivanje dosledno postaviti na moralnejše temelje. V tem tiči vsa njena moč in nemški zadrugar Neudörfer dobro pravi, da je zadruga zmagonosna radi tega, ker temelji njeno bistvo »auf der glücklichsten Mischung materieller und ideeller Beweggründe« (»na najsrečnejšem spojenju materialnih in ideelnih razlogov«).

Ako se vpričo vsega tega vprašam, kaj je danes glavni zadatek zadrugarjev v Jugoslaviji, tedaj si morem odgovoriti: Naš zadatek je, da vidimo, ali se naše delo vrši po zgoraj konstatovanih načelih. Pred vsem: Ali se teh načel vobče dovoljno zavedamo? In dalje: Ali se po istih ravnamo? V dobah tako strašne gospodarske nemorale, kakor jo doživljamo sedaj kot posledico svetovne vojske, obstoji največja opasnost, da se celo v samih zadrugah pozabi na gospodarsko moralo. In zdi se mi, kolikor doslej poznam jugoslovensko zadrugarstvo, da imamo povoda, posvetiti tej točki čim največ pažnje. Ne navajam imen, ali zadrugarji naj se sami vprašajo, ali imajo čisto vest, ali so opravljali delo v svojih zadrugah vedno po načelu čim najpopolnejše gospodarske morale. Je bilo izkoriščanja v prid zadruge? Tudi to ni

dovoljeno! Je bilo izkoriščanja morebiti celo v prid poedinih zadrugarjev, in kar je najstrašnejše: morebiti celo v prid poedinih funkcionarjev zadrug? Tam, kjer so vsi temelji zadrugnega dela zdravi, more postati zadruga funkcionar samo v gospodarskomoralnem pogledu čisti človek in tem višje dostojanstvo doseže, čimbolj se je v tej morali uveljavljal. Ali se naše zadrugarstvo ravna po tem načelu? Ali pa se morebiti najdejo po naših zadrugah funkcionarji, ki so z nemoralnimi mahinacijami grešili proti osnovnim načelom zadrugarstva?

Govoril sem splošno, načelno, in tudi vprašanje sem stavil splošno, načelno. Vsak na svojem položaju naj si sam odgovori na stavljena vprašanja in naj se zaveda: Da je vsak uspešni razvoj našega zadrugarstva nemogoč, ako in dokler se v zadrugah samih greši proti osnovnim načelom zadrugarstva. Ta vprašanja treba radi tega najprvo in nujno razčistiti.

Iz sej Glavnega Zadrugnega Saveza u Kraljevini Srba, Hrvata i Slovenaca.

V seji upravnega odbora G. Z. S., ki se je vršila dne 20. septembra l. l. v Palanki Smederevski, se je med drugim sklenilo, da 1. G. Z. S. nastavi čim preje revizorja za včlanjane zveze. Stvar je nujna zbog tega, ker zveze večinoma že več let niso bile revidirane. 2. G. Z. S. začne izdajati od Novega leta 1921 naprej »Zadruga Glasnik«, v katerem se bodo razpravljala razna zadruga vprašanja iz cele kraljevine. Kakor »Zadrugarški Kalendar« za leto 1921 bode seveda »Zadruga Glasnik« propagiral in pospeševal zbližanje ter ujednotenje jugoslovanskega zadrugništva. 3. G. Z. S. se mora zavzeti pri železniškem ministerstvu za dovoljenje brezplačne vožnje za zadrugne revizorje.

V seji upravnega odbora G. Z. S. (pri sejah sodelujejo seveda tudi poslanci naše Zveze), ki se je vršila dne 6. in 7. decembra v Zagrebu, se je govorilo in sklepalo o mnogih, za

naše zadružništvo vitalnih vprašanjih.

1. Sklenilo se je, da se sestavi načrt za plačevanje članarine G.Z.S. V poštrev bode prišlo pri določanju članarine troje momentov: čisti dobiček zvez, število članic in število zadrušnikov. 2. Opozorilo se je vse Zveze, naj takoj vložijo na finančno ministerstvo prošnjo, da se oprostijo i one same i njihove članice davka na poslovni promet. 3. Ministerstvo poljoprivrede je naznanilo, da bode stavilo v proračun za bodoče leto znatne svote za subvencije zvezam in tudi v upoštevanja vrednih slučajih posameznim zadrugam. Subvencije bodo pred vsem namenjene za zadružno propagando potom tiska in predavanj, dalje za zadružno revizijo ter za ustanavljanje zadrug. 4. Obravnaval se je predlog poljedelskega ministerstva glede ustanovitve glavne zadružne kreditne centrale, kateri bi dala država na razpolago 50.000.000 dinarjev. V kaki obliki in v kakem obsegu bode ta zavod, ki bo ustanovljen po francoskem in nemškem vzorcu, začel poslovati, to se bode ugotovilo še v bodočih sejah G.Z.S., ker se je sklenilo predložiti vladni operat v izjavo posameznim zvezam. 5. Sklenilo se je, zahtevati pri vladi, da se odpravijo, odnosno znižajo carine za uvoz onih predmetov, ki jih kmetijstvo neobhodno potrebuje. 6. Sklenilo se je izposlovati pri vladi, da se vse zadruge v Kraljevini po srbskem vzorcu oproste vseh davkov in pristojbin ter pošttnin. (To bi bila osobito za slovenske zadruge silna olajšava! Kakor vidijo naši bralci baš iz te »Zadruga«, se je zahtevalo to olajšavo že meseca julija na občnem zboru naše Zveze. Op. ur.) 7. Sklenilo se je predlagati vladi, da se takoj odpravijo sekvestri nad nemškimi in madžarskimi zadrugami.

Kakor kaže to kratko poročilo o glavni vsebini sej Glavnega zadružnega saveza, smo si ustvarili jugoslovanski zadrugarji v G.Z.S. skupni organ, ki nima le idealnega pomena, temveč je za nas velike praktične važnosti. Ako bi zadružništvu sledili tudi drugi gospodarski krogi na tej poti, bi naše zbližanje, ujedinenje ter naš skupni

gospodarski pokret naglo, naglo napredoval.

Zadružna kreditna centrala.

Vlada je vzela resno v pretres vprašanje organizacije zadružne kreditne centrale. »Odeljenje za poljoprivredu« v kmetijskem ministrtvu je izdelalo za zagrebsko sejo Glavnega zadružnega saveza, o kateri poročamo v drugem članku, o tem vprašanju sledečo spomenico:

Zadružništvo trpi sedaj na pomanjkanju kapitala. Posebno ovira ta okolnost razvoj produktivnih zadrug. Samo v zelo redkih slučajih je zadrugarjem samim mogoče, da dajo zadruzi potreben denar na razpolago. V veliki večini slučajev posluje zadruga lahko le tedaj, ako dobi kredit pod ugodnimi pogoji. Res je sicer, da so zadružne zveze poklicane podpirati kreditne potrebe pojedinih krajevnih zadrug. Toda v sedajniht razmerah pa te zveze vsled pomanjkanja kapitala ne morejo delovati v toliki meri, kolikor zahteva korist zadružništva. Izjemo delajo samo zveze v Sloveniji, toda to stanje v Sloveniji je samo začasno. Tudi tu se od dneva do dneva opaža večja potreba za denar, tako da bodo morale v doglednem času slovenske zveze iskati kredit pri nezadružnih denarnih zavodih.

V Kraljevini SHS se dobi takšni kredit skoro edino le pri bankah. Poslovanje z bančnim kreditom pa je za zadružništvo nenaravno in vsled tega škodljivo in sicer:

1. Vsled tega, ker je bančni kredit zelo drag. Bančni kredit že po svoji naravi stremi za tem, da kolikor mogoče največ zasluži. To je ravno nasprotno od stremljenja zadružništva, katero hoče svojim članom staviti na razpolago kar najceneji denar. V tem tiči temeljena razlika med zadrugami in bankami. Zasebne banke dovoljujejo kredit zadrugam pod najneugodnejšimi pogoji, ako ga sploh dajo. Že danes je veliko slučajev, da plačajo zadruge za bančni kredit po 15%, ali še več. S tako dragim kreditom dela

brez nevarnosti za svoj obstanek danes lahko samo špekulativna industrija in trgovina, ker dela z velikim dobičkom. Rentabiliteta industrije in trgovine je danes mnogo večja ko rentabiliteta poljedeljstva. Naravno je torej, da se obrača bančni kapital, kateri išče kar največjo zaposlenost, v prvi vrsti tja, kjer je najbolj dobičkanosno naložen. Ako iščejo kmetijske zadruge v takšnih razmerah bančni kredit, ga ne dobijo pod ugodnejšimi pogoji, kakor ga dobivajo industrijska in trgovska podjetja.

2. Bančni kredit je običajno kratkodoben (trimesečen), toda zadrugam, posebno kmetijskim, takšen kredit ne koristi veliko. Izkušnja uči, da mora biti osební kredit pri kmetijstvu daljši, ko običajni trimesečni kredit.

To so glavni razlogi, kateri veljajo v normalnih in abnormalnih razmerah. Razven tega se mora misliti tudi na to, da imajo poljedelci v Kraljevini SHS pričakovati glede poljedelskih pridelkov od leta do leta večjo konkurenco ostalih držav, kar bo brez dvoma neugodno vplivalo na cene poljskih pridelkov. Na drugi strani pa ni dvoma, da se bo v naši državi pričel veliki razvoj industrije. Industrija bo zaščitená s posebno carino. Tako bodo poljedelci zopet primorani plačevati industrijske izdelke za ceno, katéra bo višja od one na svetovnem trgu, pri prodaji poljskih izdelkov bodo pa morali točno voditi račune o posledicah svetovne konkurence.

Slične razmere so vladale v zadružništvu že pred vojno in to gotovo v vseh kulturnih državah. Iz tega je povsodi nastalo vprašanje, kako bi se za zadružništvo mogel nabaviti cenejši kredit, kakor ga morejo ponuditi privatna bančna podjetja. V različnih državah se je poskušalo rešiti na različne načine to vprašanje. Kot primera naj nam služijo samo Srbija, Francija in Nemčija.

Kraljevina Srbija je z »zakonom pripomoči poljedelskim zadrugam« iz leta 1900 odredila, da mora uprava državne srbske razredne loterije iz svojega čistega dobička dajati »Zvezi srbskih poljedelskih zadrug« v Beo-

gradu gotov odstotek, in sicer tako dolgo, da se nabere skupna vsota 2.000.000— dinarjev. Po členu 4. gornjega zakona: »bo Zveza iz teh sredstev dajala posojila kmetijskim zadrugam in sicer: za poljedelske stroje in orodje; za nabavo živine za delo, velike in male živine, za pomnoženje in zboljšanje pasme; za nabavo hrane za živino in ljudi, za predelovanje surovin, (izdelovanje sira, masla, itd.) in v obče za nabavo predmetov, kateri zasledujejo popolnoma kmetijske cilje.« — Do leta 1914 je prejela Zveza na podlagi citiranega zakona okoli 1.500.000— dinarjev iz srbske državne razredne loterije.

V Franciji je morala državna banka o priliki podaljšanja privilegija l. 1897 oddati poljedelskemu ministerstvu vsoto 40.000.000 frankov. Razven tega mora dati vsako leto gotov odstotek svojega poslovnega dobička, toda najmanj 2.000.000— frankov. Do pričetka svetovne vojne se je na ta način nabralo že okoli 80.000.000— frankov. Poljedelsko ministerstvo je uporabilo ta denar za podporo kmetijskim zadrugam. V odseku za kredit poljedelcem dela posebna komisija, katere naloga je, dajati iz gornjega fonda kredite zvezam kmetijskih zadrug.

V Nemčiji se je v vsaki državi postopalo drugače. Najpomembnejši je slučaj Prusije, katera je osnovala državni zadrugi kreditni zavod »Zentralgenossenschaftskasse«. Osnovna glavnica je znašala 5.000.000— mark, povišala se je pa leta 1918 stopnjoma na 125.000.000— mark. Zavod obstoji že 25 let. Cel kapital je vložila država. Naloga zavoda je podpirati kreditne potrebe vsega zadrugištva v Prusiji, ter končno tudi drugih javnih denarnih zavodov, kateri se bavijo s hipoteknim kreditom.

Kritičen pregled gornjih slučajev:

Postopanje, katero se je v Srbiji uveljavilo, je bilo za srbske razmere povsem primerno. V državi je bila samo ena zveza kmetijskih zadrug. Država je na ta način lahko poverila Zvezi denar, kateri se je imel uporabiti za poljedelske kredite. Na ta način se je preprečila ustanovitev novega zavoda ter novega uradniškega

aparata. Istočasno se je preprečila birokratična uporaba denarja. Država je dala denar, oni pa, kateri so denar uporabljali, t. j. zadrugarji, so s pomočjo svoje zveze denar sami upravljali. Izven tega leži prednost srbske metode v tem, ker se Zvezi ni izročila cela vsota (2.000.000— din.) naenkrat, ampak polagoma. Na ta način je rastla državna pomoč v istem razmerju, kakor so narastle kreditne potrebe zadrugištva.

Služaj Francije opozarja na to, kako se lahko tudi državna banka stavi v službo državne akcije za pomoč zadrugištva. Uprava denarja je pa v Franciji popolnoma birokratična. Ni se osnoval poseben zavod, ampak poljedelsko ministerstvo je prevzelo upravo denarja v svoje roke, namesto da bi dalo denar in odredilo smernice uporabe, delo samo naj bi pa prepuščilo drugemu zavodu, kateri naj bi bil pod nadzorstvom vlade. Nemčija (Prusija) je osnovala za to poseben zavod. Stavila je mnogo kapitala na razpolago, storila pa je pogrešek v tem, da si je pridržala upravo tega zavoda. Izkušnja zadnjih 25 let dokazuje, da je ta okolnost vedno dala povod za prepire med zadrugištvom in centralnim državnim zadrugiškim kreditnim zavodom. Uprava zavoda je v prvi vrsti ščitila interes zavoda samega ter ni dovolj jemala v obzir interes zadrugištva. Razven tega je šla uprava zavoda pogosto tako daleč, da je hotela dajati zadrugiškim organizacijam razne naredbe. Zadrugištvo se je upravičeno smatralo ogroženo v svojih avtonomnih pravicah in to je dajalo povod za nove prepire.

Za kateri način naj se odloči Kraljevina Srbov, Hrvatov in Slovencev?

Tudi v naši Kraljevini postaje vprašanje ureditve zadrugiškega kredita aktualno. V državi obstoji že okoli 5.000 zadrug ter ni dvoma, da se bo to število v bodočnosti vsled težkega današnjega ekonomičnega položaja naglo večalo. V prvi vrsti bo potrebno, da se posveti posebna pažnja kreditnemu zadrugištvu v vseh južnih in južno-vzhodnih pokrajinah naše države. Razven tega je v interesu vsega kmetijstva, da se začne velika

sistematična akcija na polju kmetijskega produktivnega zadrugištva. V prvem in drugem slučaju je zadrugištvu potreben kredit. Obenem bi se mogoče lahko koristilo s to akcijo tudi kmetijskemu hipoteknem kreditu.

Ta akcija naj bi bila zamišljena takole: Osnuje naj se s posebnim zakonom zavod (»Glavna kreditna zadruga«), v katerega vloži država večjo brezobrestno vsoto. V začetku bi bilo morda dovolj 50.000.000— dinarjev. Razven tega bi se naj naložil v ta zavod gotov odstotek čistega dobička državne razredne loterije, da bi na ta način temeljni kapital zavoda stalno rasel. Dalje bi se lahko sprejemale hranilne vloge in predvideli razni načini za povišanje kapitala. Zavod bi upravljali oni, katerim ima v prvi vrsti služiti zadrugiška organizacija. »Glavna kreditna zadruga« bi dovoljevala kredit samo zadrugiškim zvezam, katere poslujejo kot denarne centrale svojih zadrug. Posamezne zadruge bi dobivale kredit samo potom svojih zvez, nikakor pa ne naravnost od »Glavne kreditne zadruge«.

Vrhu tega bi se lahko dovolilo poslovanje z »Glavno kreditno zadrugo« tudi nekaterim drugim ustanovam, katere so po svojem ustroju podobne zadrugam. Posebno bi se tukaj lahko mislilo na okrajne pripomočne zadruge v Bosni in Hercegovini in na občinske hranilnice v Sloveniji in Dalmaciji.

Okrajne pomožne zadruge v Bosni in Hercegovini so javne kreditne ustanove, za katere jamči prebivalstvo celega okraja. Bavijo se pred vsem s kreditnimi posli in vrhu tega tudi z nabavo raznih potrebščin, osobito poljedelskih. Upravo voli po predpisih narod sam (kotarsko veče). No, v praksi je dal avstrijski režim od ljudstva izvoljeni upravi zelo malo pravic ter je glavno besedo imelo okrajno glavarstvo, torej državni uradniki. To bi bilo treba sedaj spremeniti. Uprava mora preiti na odbor, katerega voli pokrajinski svet. Poslovanje okrajnih pomožnih zadrug z »Glavno kreditno zadrugo«, katera že obstoji pri deželni vladi v Sarajevu.

Občinske hranilnice v Sloveniji in Dalmaciji so hipotekni zavodi. Za

njihove obveze so odgovorne občine, upravo pa voli ljudstvo zainteresiranih občin potom občinskih odborov. Te hranilnice so krile posebno v Sloveniji največji del kmetijskih hipotekarnih potrebščin. Hranilnice bi lahko poslovale neposredno z »Glavno kreditno zadruho«, ker so to v največ slučajih veliki zavodi, kateri poslujejo s kapitalom po 100.000.000 — 'kron, ali še več.

Konečno bi se dalo misliti tudi na sodelovanje z »Upravo fondov« kot najvažnejšim hipoteknim zavodom v državi.

»Glavno kreditno zadruho« bi upravljale vse one organizacije, katerim ima služiti kot denarna centrala. Svobodno združništvo bi moralo vse — kakor imeti večino v upravi, ker je združna organizacija najmočnejša. Na tej podlagi bi volili: svobodno združništvo 7 članov uprave, okrajne pomožne zadruge 1, hranilnice 1, in »Uprava fondov« 1, a vlada bi določila komisarja, kateri bi kontroliral celokupno poslovanje zavoda.

Mislimo, da lahko naše združništvo sprejme ta načrt brez velikih sprememb. Kredit bomo rabili tudi Slovenci, in sicer v največji meri za kmetijsko produktivno združništvo (mlekarni, vinarske zadruge, vnovčevalne zadruge za živino itd.) Ako se lep načrt našega kmetijskega ministristva izpelje, bode našemu združništvu delo nedvomno silno olajšano.

JANKO LEŠNIČAR:

Pred združnim kongresom v Ljubljani.

Na zagrebškem združnem kongresu se je sklenilo, da se priredi letošnje leto tretji jugoslovanski združni kongres v Ljubljani.

Že lani, ko smo se po kongresu v Zagrebu razhajali, smo bili slovenski zadrugarji soglasnega mnenja, da se združni kongres v Ljubljani ne sme vršiti tako kakor se je vršil zagrebški! Jaz sem imel utis, da se nahajam kje na kakem razburkanem »seljačkem« protestnem ali volilnem shodu, ne pa na združnem kongresu, na katerega

se je z velikimi besedami vabilo vse jugoslovansko združništvo.

Rad bi na tem mestu povedal nekaj svojih želj glede združnega kongresa v Ljubljani s prošnjo, da bi jih prireditelji upoštevali.

Pred vsem sem mišljenja, da spadajo na združni kongres v prvi vrsti delegati zvez, morda tudi delegati večjih okrožnih ali krajevnih združnih organizacij — ne pa vsa mogoča publika, ki onemogoči, kakor smo to videli v Zagrebu, vsako resno delo in ki podžiga tudi predavatelje, da govore za njo, ne pa v prilog stvari.

Ako preračunamo kongres na tri dni, naj bode ta dva posvečena delu, najbolje v odsekih, zadnji dan pa se priredi manifestacijski shod s širšo publiko in se takrat kratko naznanijo sklepi kongresa.

Na tak način bomo prišli menda že letos — prvič! — do sistematičnega strokovnega dela.

Veliko je predmetov, o katerih bomo imeli razpravljati. Mnogo jih podaje zagrebška seja Glavnega združnega saveza. Mnogo jih izhaja iz naše upravne in finančne prakse, ki ni ravno združništvu naklonjena. Mnogo jih tiči v temeljih našega občega narodnega gospodarstva, ki jih želimo na novo položiti. Kako se razvijajo in kake cilje zasleduje kreditno združništvo, kako izgraditi produktivno in konzumno združništvo — to so važna vprašanja. Kako urediti enotno združno zakonodajo — saj se dela na novem združnem zakonu — in kako urediti prehod iz raznolikih zakonodaj, že ukoreninjenih združnih oblik v nove, moderne, bolj demokratične, je velik in važen problem, ki ga ne bomo smeli prepustiti v rešitev edinole birokraciji, temveč bomo morali sami prijeti za delo. Konečno prihaja na površje vprašanje, ali kaže ločiti konzumno, obrtniško in kmečko združništvo v posebne zveze ali samo skupine v okvirju posameznih zvez. Konečno imamo tudi razmišljati o vprašanju združnega uradništva.

Veliko, kaj ne da? Vse se ne bode dalo nikakor opraviti. Najnujnejše pa bi se lahko obravnavalo.

Saj bi se lahko za razprave v odsekih še kak dan primeknilo. Morda bi se tudi nekoliko omejilo čas za govore. O tem pa si ne upam dalje razpravljati.

Srčna moja želja pa je, da bi potekel ljubljanski združni kongres častno osobito za nas slovenske zadrugarje. Zato pa je zadnji čas, da začnemo o kongresu razmišljati ter se zanj pripravljati.

Janko Lešničar:

Kaj bo z vojnimi posojili in naložbami naših zadrug v Nemški Avstriji?

Stvar postaja neprijetna. Vprašanje vojnih posojil in naložb naših zadrug v N. Avstriji je še vedno tam, kjer je bilo pred dvema letoma in ne briga se nikdo zanj. Kakor da smo narod bogatašev, ki lahko brez vsake škode zavrže okrog 600 milijonov kron.

Opozarjali smo na zadevo oblasti vseh instanc, od poverjeništev v Ljubljani pa do ministrstev v Beogradu. V Ljubljani je bilo spočetka še nekaj interesa, v Beogradu pa skomizgnejo z rameni in te pogledajo, ako se sklicuješ na sanžermensko mirovno pogodbo in njena določila glede izplačila naložb v Nemški Avstriji, s prilično takim interesom, kakor se pogleda, recimo, abnormalnega človeka.

ln vendar je vprašanje vojnih posojil in naših denarnih naložb v Nem. Avstriji eksistenčno vprašanje mnogih denarnih zavodov in mnogih posameznikov, je pa tudi vprašanje prvega reda pri nas Slovencih. Ne bom se tu baval s tem, koliko ljudi se je gospodarsko ponesrečilo in uničilo pri vojnem posojilu, hočem stvar le obravnavati s stališča nekaterih slovenskih zadrug.

Nekatere zadruge, zlasti one, ki so bile pred prevratom včlanjene pri »Verbandu« v Gradcu, so podpisale preveč vojnih posojil. Ako se govori o kaki krivdi ali o kaki gospodarski lahkomišelnosti, se mora stvar presoditi tudi iz razmer, v katerih so bila vojna posojila podpisana. Mnoge za-

druge niso imele takrat že skoro nobenih posojil več. Hranilne vloge so se kupičile, a za denar ni bilo porabe in s tem je odpadel tudi za zadrugo skoro vsak, četudi skromen zaslužek. Voja posojila so nosila lepe, za takratne razmere res sijajne obresti. Ta čisto gospodarski razlog, katerega je podpirala še zakonito zjamčena varnost vojnega posojila, je zapeljala marsikateri, drugače soliden zavod, da je podpisal več ko bi bil z ozirom na svojo likvidnost smel. Ne bom zanikal, da so bili za velike podpise mnogokje merodajni tudi osebnosti, tudi politični razlogi — a v glavnem je vleklo obrestovanje in državna garancija za vojna posojila.

Merodajno je danes, da so vojna posojila tu in da hudo, hudo obremenjujejo eno in drugo zadrugo. Ali bomo pustili tako zadrugo propasti? Ali bomo gospodarsko težko oškodovali ali celo uničili njene člane? Ali bomo mogli trpeti, da bode vsled teh zadružnih polomov trpelo vse naše, tako lepo se razvijajoče kmetijsko zadružništvo? Kajti ni dvoma, da bodo gotove banke, ki so svoja vojna posojila lahko krile z velikimi dobički iz l. 1919 in 1920, izrabile tako »konjunkturo« ter se bodo skušale po možnosti znebiti edinega in najnevarnejšega svojega tekmeča.

Odgovor na gornja vprašanja je samoobsebi umeven. Rešiti bomo morali to vprašanje pozitivno — kakor ga je rešila Nemška Avstrija in kakor ga rešuje pozitivno tudi Češkoslovaška. Odpora tudi ne bode smelo biti v Beogradu, kajti vojni dolgovi nekdanje Srbije tudi niso majhni in nismo mi rekli, da bi jih ne pomagali plačevati.

Toda dasi vemo, da se bode moralo vprašanje vojnega posojila pozitivno rešiti, še vendar s tem našim zadrugam ni pomagano. Denar, ki je naložen v vojnih posojilih, se nič več ne obrestuje. Kaj pomenijo obrestne zgube za nekaj tisoč kron za malo kmečko zadrugo, to si lahko predoči tudi lajik v posojilništvu. Te zgube so se že delno začele l. 1918. nadaljujejo l. 1919 in 1920 in gredo tudi letos naprej. Zadruga so primorane

izkazovati zgube. Rezerv ni, zaslužka ni. Strašne so razmere, v katerih živi pri nas mnogo zadrug in hranilnic.

Treba bode torej ne le iskati rešitev vprašanja vojnih posojil, treba bode tudi preskrbeti gori omenjenim zadrugam primerno trenutno podporo v eni ali drugi obliki. Morali bomo začeti resno premostrivati, kaj bi se dalo doseči. Ali direktna podpora? Ali brezobrestno državno posojilo, s katerim bi se obratovalo in zaslužilo? Ali bi mogli najti na temelju samopomoči tako sredstvo za odpomoč?

Nisem si na jasnem, katerim potem bomo morali hoditi. Čutim pa, da je stvar nujna in apeliram na naše zadrugarje in na naše v javnosti delujoče prijatelje, da pomagajo težko prizadetim zadrugam in zadržnikom najti in doseči pravilno sredstvo za gospodarsko ozdravljenje in rešitev.

Isto tako hudo kakor vprašanje vojnih posojil, je vprašanje inozemskih naložb. Teoretično, to je po gori omenjeni mirovni pogodbi, so te naložbe v Nemški Avstriji sigurne. Toda malo je med nami ljudi, ki bi absolutno verjeli na to sigurnost. K prijaznemu občutku nesigurnosti pa še pridejo, kakor pri vojnem posojilu, obratne zgube. Nekatere zadruga imajo v Gradcu ves svoj naložen denar in morajo celo za izplačila hranilnih vlog najemati drag denar. Tudi ta rana hudo boli. Ali bo prišla rešitev?

JANKO LEŠNIČAR:

Kaj bo z našim starostnim zavarovanjem?

Ni še dolgo tega, kar sem v »Zadrugi« tožil, da nam hočejo banke in razna druga podjetja prevzeti vse zmožnejše zadružne uradnike. To »prevzemanje« se vrši še polagoma danes, dočim nam primanjkuje naraščaja ali vsaj naraščaja, ki ni sposoben samo za suhoparno računstvo, temveč ki bi ga lahko porabili tudi za organizacijo bodisi v lastni zadrugi, bodisi v celem okolišu.

Jeden vzrok leži v naših, povprečno res ne presijajnih službenih

prejemkih. To je precej komplicirano poglavje, o katerem bom razpravljaj ob drugi priliki.

Drugi vzrok pa leži nedvomno v tem, da smo za starost popolnoma nepreskrbljeni. Državni penzijski zavod v Ljubljani, kateremu imamo čast pripadati, je morda prav dober za manualne delavce najslabših plačilnih kategorij, za nas pa ne pomeni niti najmanjše starostne preskrbe. Kajti »polna« letna penzija po pregaranih »polnih« letih bi znašala, če se ne motim, celih K 900.—!

Med zadrugami je malo zavodov, ki bi si mogli vzdrževati lastne penzijske zaklade. Pri vseh drugih so uradniki v sedanjih razmerah brez vsakega starostnega zavarovanja. Da to ne more vabiti mladih ljudi v službovanje pri zadrugah, je jasno. In da trpi ter še bode bolj trpela tudi idealna stran našega dela, je istotako jasno.

Temu treba odpomoči. Mislim, da bi se dal s sodelovanjem vseh jugoslovanskih zadružnih zvez ustanoviti in zdrževati poseben zadružni penzijski institut. Da bi se država ozirala baš na naše zahteve in želje, ni pričakovati; da bodo pa zadružne organizacije iste upoštevale, se mi zdi verjetnejše.

Letos se vrši v Ljubljani jugoslovanski zadružni kongres. Bilo bi lepo ter za naše zadružno delo nedvomno koristno, ako bi se na njem razpravljalo tudi o tem vprašanju.

Spremembe v stanju slovenskih zadrug v letu 1921.

Izbrisane so bile:

1. Kmetška hranilnica in posojilnica v Mirni peč, reg. zadr. z neom. zav. vsled končane likvidacije (okr. kot trg. sod. v Novem mestu).
2. Lastni dom v Trzinu, reg. kred. in stavbena zadr., vsled konč. likvidacije (dež. kot trg. sod. v Ljubljani).
3. Živinorejska zadruga v Brdu, reg. zadr. z om. zav. vsled konč. likvidacije (dež. kot trg. sod. v Ljubljani).
4. Kmečka hranilnica in posojilnica pri Sv. Križu, registrovana za-

druga z omejeno zavezo (okr. kot trg. sodišču v Novem mestu).

V likvidacijo so stopile:

1. Posojilnica v Pišecah, reg. zadruga z neomejeno zavezo, vsled sklepa občn. zbora na razdružitev.

2. Kmetijska nabavna in prodajna zadruga v Kranju, reg. zadr. z omejeno zavezo, vsled sklepa občnega zbora na razdružitev.

3. Zadruga za rejo bikov pri Sv. Marku niže Ptuja, vpisana zadruga z omejenim poroštvo, vsled sklepa občnega zbora na razdružitev.

4. Živnorejska zadruga v Višnji gori, registrovana zadruga z omejeno zavezo, vsled sklepa občnega zbora na razpust.

5. Tiskarna »Sava« v Kranju, registrovana zadruga z omejeno zav. (dež. kot trg. sodišče v Ljubljani).

Upisane so bile:

1. Obračilnica za Slovenijo, reg. zadruga z omejeno zavezo v Ljubljani (skupna ustanovitev ljubljanskih združnih zvez).

2. Ljudska hranilnica in posojilnica v Braslovčah, registrovana zadruga z neomejeno zavezo (okr. kot trg. sod. v Celju).

3. Posojilno društvo za župnijo Sv. Ana v Slov. goricah, registrovana zadruga z neomejeno zavezo (okr. kot trg. sod. v Mariboru).

4. Zadrugno skladišče za nabavo in vnovčevanje, reg. zadr. z om. zav. v Zireh (dež. kot trg. sod. v Ljubljani).

5. Puškarna v Kranju, reg. zadr. z omejeno zavezo (drž. kot trg. sod. v Ljubljani).

6. Osrednja čipkarska zadruga v Ljubljani, reg. zadr. z om. por. (dež. kot trg. sod. v Ljubljani).

7. Gospodarska zadruga ljubljanskih mizarov, reg. zadruga z omejeno zavezo (dež. kot trg. sod. v Ljubljani).

8. Trgovska zadruga »Sloga« v Celju, reg. zadr. z om. por. (okr. kot trg. sod. v Celju).

9. Mariborska delavska pekarna v Mariboru, reg. zadr. z om. zavezo (okr. kot trg. sod. v Mariboru).

10. Prva dalavska pekarna v Ljubljani, registrovana zadruga z ome-

jeno zavezo (dež. kot trg. sodišče v Ljubljani).

11. Zadrugna gostilna v Mariboru, registrovana zadruga z omejeno zavezo (okr. kot trg. sodišče v Mariboru).

12. Dom in mir v Ljubljani, stavbena in stanov. zadruga z omejeno zav. (dež. kot trg. sodišče v Ljubljani).

13. Združene gorenjske žage v Lescah, registrovana zadruga z omejeno zavezo (dež. kot trg. sodišče v Ljubljani).

Novi zakoni in naredbe.*

1. Davek od prirastka na vrednost nepremičnin

je z naredbo finančnega ministerstva z dne 11. nov. 1920, št. 11.671 in z dne 18. decembra 1920, št. 13.352 ukinjen. Odmerjati in izterjavati se sme le od onih prenosov, ki so se izvršili do vstetega dne 5. novembra 1920. (Ta davek je bil, kakor znano, svoječasno upeljan kot deželni davek na Koroškem in Kranjskem; na Štajerskem se ga ni nikoli zakonito upeljalo, pač pa po državnem prevratu pobiralo ter so utrpeli vsled tega nekatere zadrugne občutne zgube. To samo mimogrede pripomnimo. Ur.) »Uradni list« št. 4 z dne 13. januarja 1921.

2. Prisilne nakupne zadrugne državnih nameštencev.

Finančno ministerstvo je izdalo dne 5. dec. 1920 (»Uradni list« št. 9 z dne 28. januarja 1921) uredbo, s katero se ustanavljajo za državne uradnike in uslužbence prisilne nakupne zadrugne. Člen prvi te uredbe določa, da se morajo državni uradniki in vse osebe, ki služijo ali dela v državnih uradih ali podjetjih ali ki prejema podporo ali pokojnino iz državne blagajne, včlaniti pri »nabavnih zadrugah državnih uslužbencev«. Delež ne sme biti manjši ko sto dinarjev, vpisnina 5 dinarjev. Za-

* Opomba uredništva. Pod tem naslovom bomo začeli sistematično priobčevati v izveščku razne nove zakone in naredbe, ki se tičejo zadrugništva in narodnega gospodarstva, v kolikor je isto v zvezi z zadrugništvom. Številke »Uradnega lista« bomo vedno citirali, da si lahko vsakdo v »Ur. l.« samem celi zakon ozir. naredbo prebere. Začeli smo z l. 1921.

druge imajo namen nabavljati svojim zadrugnikom življenske potrebščine in druge predmete za njih osebno in hišno potrebo. Vse zadrugne so združene v posebno zvezo s sedežem v Beogradu. Zveza ima revizijsko pravico, dalje predstavlja denarno in blagovno centralo svojih članic. — Je to prvi primer prisilnih, za vse člane velikega stanu obveznih zadrug v naši državi. Če se bo obnesel, je težko reči.

3. Uredba o podporah iz čistega dobička državne razredne loterije.

V smislu zakona o državni loteriji pripade čisti dobiček vsakega zrebanja kmetijskemu ministrstvu za pospeševanje raznih panog kmetijstva z državnimi podporami. Sedaj je izšla uredba o porabi teh podpor. (»Uradni list« št. 11 z dne 31. januarja 1921). Glasom § 4 uredbe se namerava porabiti 2% za podpiranje kmetijskih zadrug in njih zvez na podlagi prošenj potom njih zvez (§ 6) ter soglasno z mnenjem pristojnega oddelka v kmetijskem ministrstvu. (Zadrugna Zveza v Celju je tako prošnja že vložila. Op. ur.) Iz tega fonda bodo dobili podporo tudi obrtniki in njihove strokovne organizacije.

4. O avstro-ogrskem vojnem posojilu.

V »Uradnem listu« št. 12 iz let. leta je bilo priobčeno sledeče obvestilo generalne direktije državnih dolgov v Beogradu:

»Na mnoga vprašanja, ki so došla generalni direktiji državnih dolgov ob žigosanju obveznic vojnih posojil bivše Avstrije in Ogrske, razglasa ta direktija: Po členu 205 mirovne pogodbe z Avstrijo in členu 188 mirovne pogodbe z Ogrsko naša država s popisovanjem, žigosanjem in odjemanjem obveznic vojnih posojil ne prevzema nase niti ne priznava kakršnegakoli bremena, torej ne prevzema nobene obveznosti za ta posojila. Obveznice žigosa in jih zamenjuje s potrdili tako, kakor je to dogovorjeno z dotičnimi določili mirovnih pogodb.«

(Nočemo generalni direktiji državnih dolgov v Beogradu ničesar očitati glede tega, da se sploh ne zanima za

meritorno rešitev vprašanja vojnih posojil. Ali očitati moramo i naši parlamentarni delegaciji i vladi, da za rešitev tega vprašanja, ki ogroža materialno existenco mnogih zadrug in posameznikov, ničesar ne stori vkljub neštevilnim vlogam, resolucijam in spomenicam prizadetih gospodarskih krogov. Kaj pomenja zguba zneska po 529 milijonov kron, katerega imamo Slovenci v vojnih posojilih, si lahko vsakdo predstavlja. Op. ur.)

5. Dopustna povišba najemnin.

V »Uradnem listu« št. 12 z dne 4. febr. 1921 je razglašena naredba deželne vlade za Slovenijo o dopustni povišbi najemnin, ki velja za vse območje deželne vlade za Slovenijo. V § 2. se pravi: »Poleg redne povišbe najemnine, dopustne v toliko, kolikor je dovoljevala naredba bivšega avstrijskega ministerstva za pravosodje in ministra za socialno skrbstvo z dne 26. oktobra 1918, drž. zak. št. 381, je dopustna počenši z dnem 1. februarja 1921 še nadaljna izredna povišba in sicer pri stanovanjih do 60%, pri trgovskih, obrtnih in drugih poslovnih prostorih za 100% one najemnine, katera se je za te prostore plačala 1. julija 1914 in sicer brutto s postranskimi pristojbinami, izvzemši le autonomne dajatve. Kako je povišbo izračunati, pove »Ur. list« v št. 18 z dne 22. febr. 1921.

6. Naredba ministrstva za trgovino in industrijo glede statistike denarnih zavodov.

V »Uradnem listu« št. 30 z dne 30. marca objavlja ljubljanski oddelek ministrstva za trgovino in industrijo sledeči poziv vsem denarnim zavodom:

Ministrstvo za trgovino in industrijo je določilo, da se ustanovi statistični odsek pri oddelku za kreditne zavode in zavarovanje. Zaradi zbiranja podatkov za ta odsek je ministrstvo z odlokom z dne 25. januarja 1921., VI. št. 310, pozvalo vse denarne zavode v naši kraljevini, naj takoj po izvršenem rednem občnem zboru ministrstvu za trgovino in industrijo pošljejo podatke iz bilance za l. 20 po priloženem obrazcu. V rubriki 10. obrazca (ostala aktiva, odnosno pasiva) naj se vstavijo one važnejše postavke iz

bilance, ki niso obsežene v rubrikah 1—9. Ta odredba velja za vse bančne zavode, regulativne hranilnice in posojilnice na zadrugi podstavi, ki se pozivljejo, naj pošljejo točno izpolnjene obrazce v dveh enakih izvodih tukajšnjemu oddelku ministrstva.

Obrazec.

Aktiva.

1. Gotovina:
 - a) v blagajni,
 - b) žiro-konto pri narodni banki.
2. Menični portfelj.
3. Posojila:
 - a) na vrednostne papirje in dragocenosti,
 - b) na drugo blago.
4. Hipotekarna posojila.
5. Tekoči računi.
6. Vrednostni papirji.
7. Nepremičnine.
8. Inventar.
9. Vrednosti rezervnega fonda.
10. Ostala aktiva.
11. Izguba.

Pasiva.

1. Vplačana glavnica.
2. Rezervni fond.
3. Ostale rezerve.
4. Penzijski fond.
5. Hranilne vloge.
6. Tekoči računi.
7. Izdani
 - a) zastavni listi,
 - b) komunalne zadolžnice.
8. Reeskont.
9. Menični akcepti.
10. Ostala pasiva.
11. Čisti dobiček.

Opomba Zadrugne Zveze v Celju: Da ne bode nepotrebnih urgenc, naj se ti podatki čim preje po občnih zborih za l. 1920 pošljejo. Obrazec je za zadruge nerodno sestavljen. Na strani aktiv naj se pod 1 b) navede konto pri poštini hranilnici, ako obstoji; pod 3. naj se navedejo posojila na osebno jamstvo. Pod 5 naj se upiše: Tekoči računi pri Zvezi ali bankah. Točka 9 odpade, razun če imajo zadruge izrecno rezervni fond v vrednostnih papirjih ali nepremičninah. Pri pasivih je treba razumeti točko 6 tako, da se navedejo vloge v tekočem računu. Točka 7 odpade, točka 8 tudi,

pod točko 9 je navesti izposojila pri Zvezi ali bankah.

Objave Zadrugne Zveze v Celju.

1. Letošnji redni občni zbor Zadrugne Zveze v Celju

se vrši že na Belo nedeljo dne 3. aprila 1921. Vse svoje članice, osobito pa vse večje zadruge prosimo, da se občnega zbora po odposlancu udeležijo. Ker je drugi dan praznik, ne bode nikdo zamudil svojega dela. Naj bode občni zbor vsaj približna slika našega števila in naše moči!

2. Obrestovanje naložb pri Zadrugi Zvezi v Celju.

Da se našim članicam nekoliko pomore v sedanjih težkih in dragih časih, se je odločila Zadruga Zveza v Celju, da obrestuje naložbe v tekočem računu proti dnevni odpovedi (nevezan račun) po $4\frac{1}{2}\%$, naložbe v tekočem računu proti 3-mesečni odpovedi po 5% , vse od 1. januarja t. l. naprej. Ne le iz ozira na zadrugo disciplino, temveč tudi iz ozira na izvanredno ugodno obrestovanje so Zvezine članice dolžne nalagati svoje blagajniške preostanke pri Zadrugi Zvezi. Zadrugi denar naj ostane skupaj! Bližajo se časi, ko ga bomo krvavo potrebovali.

3. Zadrugi koledar za l. 1921.

Razposlali smo svojim članicam po 2—3 izvode zadrugnega koledarja za l. 1921. O vsebini smo razpravljali že v zadnji številki »Zadruga«. Prosimo, da se nam odpadajoči znesek (K 14—za komad) nakaže čimprej. Ta koledar je prvi poskus skupnih publikacij jugoslovanskega zadrugništva; že radi tega moramo tudi slovenski zadrugarji pomagati Glavnemu zadrugnemu savezu pri kritju precejšnjih tiskovnih stroškov.

4. Lestvične pristojbine.

Vsled nejasnosti, ki je vladala pred Novim letom glede lestvičnih pristojbin, je priobčila tudi zadnja številka »Zadruga« v lanskem letu previsoke lestvične pristojbine. Po sigurni informaciji pri davčnih oblastih velja sedaj zopet ista lestvica, ki je bila v veljavi

pred 6. aprilom 1920. Najti jo je v vsakem koledarju za l. 1919 in 1920. Koledarji za l. 1921 nimajo vsled gori omenjene zmede vedno točnih lestvičnih pristojbin. V veljavi je torej sedaj sledeča lestvica:

I.

Menice in zadolžnice pri rafajznovkah.

Zneski	Kolek
K 0 do 100.—	0'10
« 100 « 150.—	0'20
« 150 « 300.—	0'40
« 300 « 600.—	0'80
« 600 « 900.—	1'20
« 900 « 1.200.—	1'60
« 1.200 « 1.500.—	2'—
« 1.500 « 1'800.—	2'40
« 1.800 « 2.400.—	3'20
« 2.400 « 3.000.—	4'—
« 3.000 « 4.500.—	6'—
« 4.500 « 6.000.—	8'—

Pri zneskih nad K 6.000.— znaša kolek za vsakih K 3.000.— štiri krone več; delni zneski štejejo vedno za polnih tri tisoč kron.

II.

Zadolžnice pri šulce-deličevkah in dr.

Zneski	Kolek
K 0 do 40.—	0'20
» 40 » 80.—	0'40
» 80 » 120.—	0'60
» 120 » 200.—	1'—
» 200 » 400.—	2'—
» 400 » 600.—	3'—
» 600 » 800.—	4'—
» 800 » 1.600.—	8'—
» 1.600 » 2.400.—	12'—
» 2.400 » 3.200.—	16'—
» 3.200 » 4.000.—	20'—
» 4.000 » 4.800.—	24'—

Pri zneskih nad K 4.800.— znaša kolek za vsakih K 1'600.— osem kron več. Delni zneski štejejo vedno za polne.

5. Pazite pri prevzetju blaga!

Nekatere zadrage se pritožujejo, da jim nastajajo pri žitnih pošiljkih zdatni primanjkljaji. Nekaj pritožb smo natančno preiskali in konstatirali v večini slučajev, da pooblašenci ali nastavljeni zadrug niso dali vagonov ob prihodu uradno tehtati. Zahtevajte zagradelj principijelno tehtanje vagonov! Ako to opustite, nimate proti železnici več reklamacijske pravice. Tatvine na železnicah so sicer vsled strožje kon-

trole nekoliko prenehale, dolgoprstneži pa se še vedno najdejo.

6. Pri blagajni izročeni papirnati denar se mora takoj pregledati.

V neki pravdi, kjer je šlo za to, ali je bil pri neki banki vplačan papirnati denar pravilen ali ne (banka je še le nekaj dni po vplačilu falzifikate konstatirala) je sodišče odločilo sledeče: Po trgovski navadi se morajo vplačani bankovci takoj pregledati in sicer ne le glede števila temveč tudi glede eventuelnih falsifikacij. Trgovec ali denarni zavod, ki to opusti, zgubi pravico do odškodnine. — Zato imajo zadrugi blagajniki dolžnost, da vplačane bankovce takoj natančno pregledajo; če bi se jim zdel kak bankovec sumljiv, je treba stranko na to takoj opozoriti. Če ga stranka ne zamenja, je treba izstaviti za tak bankovec posebno potrdilo z natančno označbo serije.

7. Še invalidni davek.

Izvajanja o invalidnem davku v zadnji številki »Zadrage« niso bila povsem jasna, ker ni popolnoma jasno tudi besedilo členov § 84 in 85 začasnega zakona o državnem proračunu, kjer se govori o invalidskem davku. Po pojasnilih, ki smo jih dobili pri finančnem ravnateljstvu, se davek pobira, kratko povedano, da so vloge z obrestmi do 80 K invalidnega davka proste, vloge pa, ki imajo obresti od 80 K do všteti 2666 K, plačajo invalidskega davka 8 K. Vloge z obrestmi do 6.666 K bi plačalo K 24.— invalidskega davka. Takih slučajev bo pa zelo malo.

Za napoved tega davka bodo sicer davčne oblasti v smislu svoječasne obljube razposlale posebne tiskovine, ter se bomo takrat z zadevo ponovno bavili.

8. Kolekovanje vlog na okrožna (deželna) kot trgovska sodišča.

Vloge na okrožna (Maribor, Novo mesto) in deželna (Ljubljana) kot trgovsko sodišče za vpis novih in izbris starih odbornikov ter za vpis spremembe pravil se kolekujejo z 12 kronami. Ako gre za spremembo pravil treba priložiti prepis zapisnika o občnem zboru, ki ga je kolekovati z

dvema kronama. Legalizacija podpisov stane pri sodnji 8 K.

Blagovni promet Zadrugne Zveze v Celju.

Tiskovine

vseh vrst in razne poslovne knjige imamo stalno v zalogi. Priporočljivo je, da naročajo zadrage pri nas, ker so naše tiskovine cenejše ko vsake druge.

Krušno žito

vsake vrste se dobiva pri Zadrugi Zvezi v Celju. Zveza je sklenila s slavonskim zadrugištvom pogodbo, glasom katere ji oddajajo zadrage žito naravnost od producentov proti mali komisijonarski pristojbini. Z enako pristojbino oddaja Zveza žito naprej svojim zadrugam. Poslužite se te ugodne prilike!

Za les

vseh vrst je povpraševanje pri Zadrugi Zvezi. Prosimo producente, naj stavijo ponudbe preko svojih zadrug ali kmetijskih podružnic. Damo lahko v zameno tudi žito.

Železa

(kvadratnega, okroglega in ploščatega) je še na razpolago okrog 3000 kg. Posebno priporočljivo za kovače in ključavničarje. Naročila potom bližnje zadrage ali kmetijske podružnice.

Superfosfat

18/20 % je že na razpolago in sicer stane 100 kg K 290.— franko Celje brez vreč, ki jih pa zaračunamo nizko. Ker je precej povpraševanja, treba hitrega naročila. Za sedaj še lahko pošljemo cele vagone.

Čevlji

vseh vrst so na razpolago iz naših zadrugiških čevljarstev v Celju, Ptuj in Mariboru. Prosimo prijatelje našega zadrugištva, da bi se za ta prvovrstni izdelek domače obrti zanimali in naročevali. Sprejemamo naročila tudi pri Zadrugi Zvezi in pošljemo natančne cenike.

Rafija in žveplo

je že na razpolago. Žveplo »ventilato« in rafija »ekstra prima Maiunga«. Po-

sebej bi opozorili na rafijo, ker vse kaže, da se bode slama še podražila.

Vreče, konopec (špaga) in vrvi se lahko naroče z našim posredovanjem pri prvovrstni jugoslovanski tvrdki.

Galice

je v zalogi za zamudnike še nekoliko meterskih stotov. Cena je K 21— za kilogram franko naše skladišče v Celju.

Semenskega žita

ni več na razpolago.

Prvovrstno apno

se lahko pri nas vsak čas naroči. Ker traja prilično mesec dni do izpolnitve naročila, kaže, da si zadruga takoj krijejo svojo potrebo.

Zadruga, poslužujte se pri nakupovanju naštetih kmetijskih potrebščin svoje zadrugne blagovne centrale pri Zadrugni Zvezi v Celju!

Zadrugne in gospodarske vesti iz Slovenije.

Iz našega uredništva. Vsled visokih tiskovnih stroškov nismo mogli lansko leto »Zadruga« redno izdajati. Tudi letos bode izšlo le nekaj, a večjih števil, dotlej, da dobimo v ta namen obljubljeno državno podporo. List bomo skušali napolniti s čim najbolj sistematično urejenim informativnim materialom. Nujno so nam tudi potrebni sotrudniki. Zadrugni praktiki in strokovnjaki, zganite se! Brez teorije ni prakse, pa tudi ni razvoja in napredka!

Kazalo za XXVIII. letnik »Zadruga« za leto 1920 smo priložili današnji številki.

Mesto zadrugnega referenta je bilo že lani ustvarjeno pri kmetijskem poverjeništvu v Ljubljani. Redno zasедeno bo pa še le letos. Kakor sodimo iz tozadavnega uradnega razpisa. Zapisali smo nalašč »referenta« in ne »nadzornika«. kakor stoji v uradnem razglasu, to pa iz razloga, ker zadrugništvo kot popolnoma samoupravna institucija odklanja kakršnekoli vladne »nadzornike«, veselo je pa, ako se nastavi pri pokrajinski vladi strokovnjaka »referenta«, ki bode domači in

osrednji vladi poročal o željah in gibanju zadrugništva ter mu šel po potrebi tudi z nasveti in navodili na roko.

Izplačevanje dividende pri Jadranski banki. Jadranska banka je razglasila v št. 6 »Uradnega lista« za l. 1921, da izplačuje od 25. jan. letošnj. leta za delnice od št. 1 do 50.000 na račun dividende K 40— (za l. 1918) in za delnice od št. 1 do 75.000 na račun dividende K 50— (za l. 1919). Banka izjavlja obenem, da še nima za l. 1918 in 1919 bilanc. Ker se nahaja njen glavni sedež še v Trstu.

Nove znamke v vrednosti od 2 para do 10 dinarjev so prišle v promet s 16. januarjem tl. Stare znamke so v veljavi še do 15. aprila tl.

Dvajsetdinarski bankovci se zamenjujejo od 1. marca do všteti 30. aprila le še pri centrali Narodne banke v Beogradu.

Narodna banka SHS ima svoj prvi redni zbor delničarjev dne 31. marca 1921 v Beogradu.

Stroški za registracije so zaradi kolkovine in osobito pa zaradi visokih pristojbin za objavo v »Uradnem listu« zelo neprijetno breme našim zadrugam. Primerno bi bilo, da bi vse slovenske zadrugne zveze v skupni vlogi opozorile naša registra sodišča, da objave zadrugnik registracij čim najbolj krajšajo in tako vsaj deloma zmanjšajo stroške.

Posnemanja vredno! Zveza centralnih zadrugnih organizacij v Nemčiji je sklenila iznova izdati natančen naslovnik vseh nemških zadrug in pa izkaz vse nemške zadrugne literature. To bi se pri nas lahko zgodilo na ta način, da bi se v tej smeri spopolnil koledar Glavnega zadrugnega saveza v Beogradu.

Cement za kmetovalce in kmetijske zadruga. Poverjeništvu za kmetijstvo je izposlovalo, da bo trboveljska tovarna za portland cement oddala v letu 1921 mesečno 50.000 kg cementa za kmetijske namene v Sloveniji. Blago bo razdeljevalo poverjeništvu samo. Naročniki ga bodo dobivali naravnost iz tovarne, ki bo tudi kupnino vselej obračunila naravnost z naročniki. Tiste zadruga, ki reflektirajo

na cement, naj prijavijo potrebno množino do 15. dne vsakega meseca poverjeništvu za kmetijstvo v Ljubljani, ki bo potem vse potrebno ukrenilo, da se bo blago dobavilo tekom 4—8 tednov. Blago se bo oddajalo le v celih vagonih (10.000 kg) in je tedaj umestno, da se kmetovalci, ki rabijo manjše množine, združijo in naroče blago skupno potom svoje zadruga. Poverjeništvu pa ne more prevzeti nikake odgovornosti za pravočasno dobavo cementa, četudi je trboveljska tovarna obljubila, da bo blago dobavila v zgoraj navedenem normalnem roku. Vse druge dobavne pogoje prejmejo naročniki naravnost od tovarne oziroma Trboveljske družbe v Ljubljani.

Iz društva kmetijskih strokovnjakov za Slovenijo. Na občnem zboru kmetijskih strokovnjakov za Slovenijo v Ljubljani, ki se je vršil dne 29. jan. tl. ob 17. uri v dverani Kmetijske družbe, je bilo navzočih 24 red. članov. Blagajniško stanje društva izkazuje imovino v znesku 1.765'83 K. Referenti posameznih strokovnih odsekov so poročali o tekočih poslih. Za vsak strokovni odsek so se postavili obrisi bodočega dela, tako n. pr.: 1. za rastlinski odsek: vzbujati zanimanje za pridelovanje dobrega semenskega žita in zvišanje produkcije; 2. za živinorejski odsek: zbiranje strokovnih izrazov in gradiva za sestavo terminologije; 3. za vinarsko-sadjarjski odsek se je pokazala potreba, da se ta odsek razdvoji in sicer sta se iz tega sestavila poseben odsek za vinarstvo in poseben odsek za sadjarstvo; 4. odsek za kmetijski pouk bo sestavil načrt organizacije potovalnih kmetijskih predavanj; 5. književni odsek je sklenil, da se sestavi kmetski koledar v večji nego žepni obliki, ki naj vsebuje poučne črtice o vseh kmetijskih panogah, posebno o kmetijskem knjigovodstvu; 6. v odseku za agrarno politiko so se z ozirom na izstop nekaterih članov kooptirali drugi tovariši; 7. odsek za službeno pragmatiko prične z izdelovanjem predloga za službeno pragmatiko takoj, ko bodo člani vrnili razposlane vprašalne pole. Sklenilo se je, naj se stremi za tem, da dobijo agronomi v bodoči službeni pragmatiki posebno skupino. Občni zbor je dalje razpravljal o razširjenju društva, ki naj se izvrši v smeri zbližanja oziroma združenja z »Udruženjem drž. ekonomov, poljeprivrednih činovnikov in službenikov u Beogradu« na eni strani,

z društvom absolventov kmetijskih šol na drugi strani. Odbor se pooblasti, da pripravi v to svrhu vse potrebno, kakor hitro dobi obvezna pojasnila od »Udruženja« iz Beograda. Občni zbor je potrdil zvišanje članarine na letno 48 kron.

Iz ostalega jugoslovanskega zadružništva.

Zadružni Savez u Splitu je osnoval poseben svoj ribarski odsek, ki se bode bavil z zadružno organizacijo dalmatinskih ribičev. Odsek bode deloval kot organizacijska in nakupna centrala raznih ribičskih potrebščin. Slovenci bi se zanimali tudi za prodajo dalmatinskih ribičskih izdelkov. Kedo bode vodil isto?

Vrlo dobra misel. Splitski »Zadrugar« piše: »Pri nas imamo vasi, in te male vasi, z dvema zadrugama. Take zadruge niso nikjer in nikdar tudi drugod uspevale in tudi pri nas navadno slabo uspevale. Med takimi zadrugami pride do nezdrave konkurence, ki konča s propadjo jedne ali obeh zadrug na škodo vasi in celega našega zadružništva. Uprave in nadzorstva naših zadrug so v prvi vrsti pozvane, da se s tem vprašanjem bavijo in razdele svoje zadružne delokroge kolikor možno sporazumno, ker jim bode to delo olajšalo in zagotovilo napredek«. Vrlo dobra misel, ki smo jo slovenski zadrugarji že mnogokrat sprožili, a — se nismo nikoli po njej ravnali.

Jugoslovanski zadružni časopisi. Pri bratskem hrvatskem in srbskem zadružništvu se začena tudi novo življenje glede zadružnega tiska. Glavni zadružni savez v Beogradu je začel izdajati svoj »Zadružni Glasnik«. Naročnina 96 kron, upravništvo pri Gl. Z. S. v Beogradu, Posavska 15. Prva številka vsebuje zanimive članke o tekočih gospodarskih vprašanjih. Savez srpskih zemljoradničkih zadruga v Zagrebu je začel izdajati »Srpskega zadrugarja« (cena K 20.—, upravništvo Zagreb, Preradovičeva ulica 18). List je pisan v cirilici in ima izvrstno zadružno-kmetijsko vsebino. Deloma radi cirilice deloma radi vsebine toplo priporočamo! V Zagrebu izdaje nadalje

»Hrvatsko-slavonsko gospodarsko društvo« svoj »Gospodarski list« (naklade 70.000 izvodov!). Savez hrvatskih seljačkih zadruga »Hrvatskega zadrugarja«. Dalje izhaja v Splitu kot glasilo Zadružnega Saveza »Zadrugar«, dobro urejevano poljudno zadružno glasilo v Osijeku »Gospodar« kot glasilo Hrvatsko-slav. gospod. društva v Osijeku. Upravništvo povsod pri zvezah, ki liste izdajajo. Našim večjim zadrugam priporočamo, da, če že ne vseh, vsaj nekatere teh listov naročijo v svrhu boljše zadružne naobrazbe in orijentacije v zadružnih vprašanjih našega troedinega naroda.

Petdesetletnico slavi meseca maja letošnjega leta prvo srbsko učiteljske. Bilo je ustanovljeno v Kragujevcu, potem je bilo premeščeno v Beograd, sedaj se pa nahaja v Aleksincu. Iz tega zavoda je dobil srbski narod že okrog 1.500 učiteljev, med njimi veliko število najboljših zadružnih delavcev. Zato se omenjene petdesetletnice s hvaležnostjo spominjajo srbski zadružni listi.

Središnji savez hrvatskih seljačkih zadruga je bil osnovan koncem l. 1918 (poprej je tvorila centralo hrvatskih kmečkih posojilnic Poljodjelska banka u Zagrebu) ter je imel 23. septembra 1920 v Zagrebu svoj prvi redni občni zbor. (V boljše razumevanje zadružnih prilik v Hrvatski in Slavoniji moramo pojasniti, da obstojata danes na Hrvaškem samo dve zadružni zvezi v našem smislu, namreč Središnji savez hrvatskih seljačkih zadruga in Savez srpskih zemljoradničkih zadruga v Zagrebu. V tema zvezama so vključena kreditna in razne druge gospodarske zadruge. Hrvatsko-slavonsko gospodarsko društvo v Zagrebu in drugo enakega imena v Osijeku pa sta organizaciji, ki imata iste naloge kakor naša Slovenska Kmetijska družba, samo da so nekaj let sem podružnice organizirane kot zadruge in centrala kot zveza teh zadrug.) Iz letnega poročila Saveza hrvatskih seljačkih zadruga posnamemo, da je štel isti koncem l. 1919 314 zadrug, med njimi 310 kreditnih zadrug (rajjajznovk), 2 vinorejski, 1 konzumna in 1 mlekarstvo

zadruge. Deležev je štela ta zveza K 50.300.—, vlog so imele njene zadruge K 7.865.994, kreditov pa K 2.220.852.71. Zadružno glasilo »Hrvatski zadrugar« je izhajalo v 15.000 izvodih.

Poučni zadružni tečaji na Hrvaškem, v Slavoniji in v Beogradu. Kakor posnemamo iz raznih zadružnih listov, je priredilo Hrv. slav. gosp. društvo v Zagrebu poučna zadružna tečaja v Karlovcu in Križevcu, Savez srpskih zemljoradničkih zadruga v Zagrebu, Hrv. slav. gosp. društvo v Osijeku, v Djakovem in še po nekaterih drugih krajih. Ti tečaji so imeli namen izvežbati mlade zadružnike za tajnike in knjigovodje po kmetijskih zadrugah. — V Beogradu se je vršil od 15. jan. do 24. febr. pri Glavnem zadružnem savezu višji zadružni tečaj, katerega se je udeležilo 9 revizorjev. Med predavatelji je bil tudi inspektor poljedelskega ministerstva g. Miloš Štibler.

Ležišče boksita v Dalmaciji in na Krku. Pred vojno so bila ležišča boksita v Dalmaciji in Istri le malo izkoriščana. Šele v vojni se je to izpremenilo, ko je Nemčija morala nadomestiti francoski boksit z avstrijskim. Izvoz se je začel sprva v letu 1916, iz Raba v malih množinah ter je postal živahnejši v letih 1917. do 1918. Izvozilo se je iz Dalmacije: iz Darniša okoli 45.000, iz Raba 40.000 in iz Paga 10.000 ton ter iz Istrije: iz Motovuna, Vižinade in Labinja okrog 30.000, iz Krka okrog 30.000 in iz Čresa okrog 10.000 ton. Dosedaj so se le izkoriščala ležišča v neposredni bližini morja in žel. prog. in sicer brez strojnih naprav in tudi le malo metrov globoko. Izdatnost omenjenih ležišč je velika. Samo dalmatinski boksit bi zadostoval za preskrbo fabrike aluminija s potrebno surovino. Vodne sile, ki so na razpolago, zadostujejo tudi za napravo precejšnje tovarne za aluminij.

Šume v Jugoslaviji. Statistika izkazuje na Hrvaškem in v Slavoniji 2 in pol milijona oralov šum, v Dalmaciji $\frac{3}{4}$ milijona oralov, v Sloveniji 1.400.000 oralov, v Vojvodini pol milj., v Srbiji 3.100.000, v Črnigori 400.000 oralov. Skupno ima Jugoslavija približno 14.750.000 oralov gozdov.

Angleški premog za Jugoslavijo. Naša država potrebuje celoletno 4 milijone ton premoga, producira pa samo 3 in pol milijone ton. Primanjkljaj se uvaža v prvi vrsti iz Anglije. L. 1920

je bila cena prevozu zelo visoka: 97 šilingov na tono. Ta prevoznina je, kakor poročajo vesti, padla pred kratkim na 22 šilingov za tono, vsled česar smemo računati z možnostjo, da bo naša država v najkrajšem času razpolagala s precejšnjo množino angleškega premoga.

Iz češkega zadrugištva.

Zadruga razstava v Pragi.

V okvirju kmetijske razstave v Pragi bode od 12. do 17. maja priredila Osrednja zveza kmetijskih zadrug, v Pragi »prvo jubilejno kmetijsko zadrugo razstavo.« Ta razstava bode nudila obiskovalcem zgodovinsko-statistično sliko o postanku, razvoju in sedanjem stanju češkega kmetijskega zadrugištva.

Ne več ekstenzivno, temveč intenzivno delo. Predsednik Osrednje zveze kmetijskih zadrug inž. Ferd. Klindera je v pogovoru z urednikom zveznega glasila začrtal zadrugo organizacijsko delo zveze sledeče: »Kar se tiče naše ekstenzivnosti, torej ustanavljanja novih zadrug, je to odveč. Gre le še za gotove korekture v tem smislu, da se tu nekaj odreže, tam nekaj popolni in doseže na ta način lepša razvrstitev. Naša glavna naloga pa bode delovanje na znotraj, bode poglobljanje, intenziviranje zadrugnega dela. Treba bode to in ono zadrugo sistematski finančno podpreti, da bode lažje delovala; drugod bode treba spraviti administracijo zadrug v popolni red; mnogo kje bode treba dvigniti interes zadrugnikov na njihovi zadrugi. To nalogo bomo skušali doseči s temeljitimi revizijami in z zadrugnimi tečaji.«

VSEBINA: Vabilo na redni občni zbor Zadrugne Zveze v Celju. — Temeljno vprašanje našega zadrugarstva. — Iz sej Glavnega Zadrugnega Saveza u Kraljevini Srba, Hrvata i Slovenaca. — Zadruga kreditna centrala. — Pred zadrugnim kongresom v Ljubljani. — Kaj bo z vojnimi posojili in naložbami naših zadrug v Nemški Avstriji? — Kaj bo z našim starostnim zavarovanjem? — Spremembe v stanju slovenskih zadrug v letu 1921. — Novi zakoni in naredbe. — Objave Zadrugne Zveze v Celju. — Blagovni promet Zadrugne Zveze v Celju. — Zadrugne in gospodarske vesti iz Slovenije. — Iz ostalega jugoslovanskega zadrugištva. — Iz češkega zadrugištva.

O padanju cen na svetov. tržiščih se poroča z vseh strani. Tako prehaja počasi svetovno gospodarstvo v normalne razmere.

»Lastni dom«, registrovana kreditna in stavbena zadruga z omejeno zavezo v Gaberju pri Celju ima svoj

XX. redni občni zbor

v nedeljo, dne 10. aprila 1921 ob 9. uri v zadrugi pisarni v Celju, Prešernova ul. št. 15.

Dnevni red:

1. Poročilo načelstva in nadzorstva. 2. Odobrenje računskega zaključka in razdelitev čistega dobička. 3. Dopolnilne volitve načelstva in nadzorstva. 4. Slučajnosti.

Ako bi občni zbor ob določeni uri ne bil sklepčen, se bode vršil eno uro pozneje drugi občni zbor z istim dnevnim redom, ki bo sklepčen v smislu § 60 zadrugnih pravil pri vsakem številu navzočih zadrugnikov.

Celje, dne 24. marca 1921.

Načelstvo.

Vabilo na

občni zbor

Hranilnice in posojilnice Sv. Jurij ob Taboru registrovane zadrug z neomejeno zavezo,

kateri se bode vršil v nedeljo dne 13. marca 1921 ob 9. uri dopoldne v posojilniški pisarni hiš. št. 2.

Dnevni red: 1. Poročilo načelstva. 2. Poročilo nadzorstva. 3. Odobrenje letnega računa 1920. 4. Slučajnosti.

Hranilnica in posojilnica Sv. Jurij ob Taboru, reg. zadr. z neom. zav., dne 1. febr. 1921.

Kari Florjan.

Ludvik Plavšak.

Opomba. V slučaju, da bi ob določeni uri občni zbor ne bil sklepčen, se v smislu § 55 pravil pol ure pozneje vrši občni zbor ob vsakem številu udov.

Vabilo.

Okrajna posojilnica v Krškem

registrovana zadruga z neomejeno zavezo, ima na cvetno nedeljo, 20. marca l. 1921, ob 11. uri dopoldne v svoji pisarni

redni letni občni zbor

s sledečim dnevnim redom:

1. Račun za leto 1920. 2. Volitev načelstva in nadzorstva. 3. Čitanje revizijskega poročila. 4. Predlogi.

Ako ne bi bil ta zbor sklepčen, vrši se drug občni zbor ob 12. uri dop. v istih prostorih z istim dnevnim redom.

V Krškem, dne 15. februarja 1921.

Načelstvo.

Vabilo na

občni zbor

ki se vrši v ponedeljek, dne 14. februarja 1921 ob 3. uri popoldne v zadrugi pisarni z nastopnim dnevnim redom:

1. Poročilo načelstva. 2. Poročilo računskega pregledovalca. 3. Odobritev računskega zaključka za l. 1920. 4. Slučajnosti.

Hranilnica in posojilnica v Gotovljah, registrovana zadruga z neomejeno zavezo. Fr. Baš, načel. namestnik. Fr. Malgaj, načelnik.

Glavna hranilnica in posojilnica Slovenskih Goric

registrovana zadruga z neomejeno zavezo v Št. Lenartu na Štajerskem vabi na

občni zbor

ki se vrši dne 12. februarja 1921 ob 17. uri v uradnih prostorih.

Vspored: 1. Poročilo načelnika. 2. Čitanje revizijskega poročila. 3. Odobritev računskega zaključka za leto 1920. 4. Volitev načelstva in nadzorstva.

Pri Sv. Lenartu v Slov. gor., dne 15. januarja 1921.

Načelstvo.

Vabilo k

prednemu občnemu zboru

Hranilnice in posojilnice v Sv. Martinu pri Vurbergu,

kateri se bo vršil v nedeljo, dne 20. marca 1921, ob 8. uri predpoldne v posojilniški pisarni s sledečim vspeedom:

1. Poročilo načelstva in nadzorstva za upravno leto 1920. 2. Odobrenje letnega zaključka. 3. Volitev načelstva in nadzorstva. 4. Nasveti in slučajnosti.

Sv. Martin pri Vurbergu, 1. febr. 1921.

Za odbor:

J. Klemenčič, načelnik. Gselman, tajnik.

Hranilnica in posojilnica pri Mariji Snežni na Velki

registrovana zadruga z neomejeno zavezo naznanja,

da se vrši dne 24. marca ob 3. (15.) uri v posojilnični pisarni njen

27. redni občni zbor

s sledečim vspeedom:

1. Poročilo načelstva in nadzorstva. 2. Odobrenje letnega računa za leto 1920. 3. Volitev načelstva in nadzorstva. 4. Slučajnosti.

Marija Snežna, dne 15. febr. 1921.

Hranilnica in posojilnica pri Mariji Snežni na Velki, reg. zadr. z neomejeno zavezo.

Načelstvo.